

CURIOSA I.V.M. 19de-EEUWSE GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN (2)

door MARC VAN TRIMPONT

“EEN BEZOEK VAN 'T MANNEKEN PIS AEN ONZEN REUS”

(in het vooruitzicht van de verkiezingen op 30 Oktober 1866)

- 't MANNEKEN PIS
(aen de deur van het
hospitaal): *bonjour*
Callebaut, is de
reus sprekelyk?

- CALLEBAUT. *Ja*
hy? Kom maar
binnen.

- 't MAN. P. (klopt op de
deur van den Reus).

- DE REUS. *Kom*
maer binnen... jan
doore gy zyt ne
vent! Wel geko-
men.

- 't MAN. P. *Ik heb*
gedacht Reus dat
de twee oudste
burgers van Gee-
rardsbergen eene
klapparty moesten
houden over de
aenstaende kiezin-
gen.

- DE REUS. *Van*
pas gekomen, ik
dacht u te doen
roepen, want ik
weet of verneem
hier niets van de
kiezing. Allons!
Pak eenen stoel
en zet u.
He wel hoe staen
de zaken?

- 't MAN. P. *De liberale zaken rusten op banken... en steunen op alhier overgewaaiden bevoorreedeligen ministerieele vremdeligen...*
- DE REUS. *Jan doore, daer versta ik niets van, wat reesem van woorden, dat is zeker nieuw Vlaamsch?*
- 't MAN. P. *Luistert: De zoogezegde liberale associatie stelt zeven candidaeten op rijt! Waervan allenelyk dry Geeradsbergse jongens die allen bankbestuerders zyn en dan nog "vier vremdeligen" waeronder nog een bank-Commis... Hebt gy het beet?*
- DE REUS. *Ja ik, Manneken Pis, kent gy die vremdeligen van naem en van persoon?*
- 't MAN. P. *Of ik ze ken, ja ik zelle. Die aen het hoofd van de lyst staet is een liefmanneken van Audenaerde¹, die wanneer het onze straeten doorkruist, (sauf respect) veel van uwe reusachtige houding heeft. Het zou in onze stad alleenlyk den naem van vrede rechter moeten hebben... maer het is hier oorlogvoerder.*
- DE REUS. *Zyn dit de eenigste redens die hem liberale candidaet maken?*
- 't MAN. P. *Maer neen 't vriend. Dit liefmanneken is over al gekend voor eenen van die liberalen met baerd; die van den Godsdienst en kerk houden als de hond van stokslagen.*
- DE REUS. *Wat dat gy zegt?*
- 't MAN. P. *De bisschoppelyke pensionnaten of Collegien is hy ook niet zeer genegen, want in 1863 was het ditzelfde liefmanneken dat in den Gemeenteraad van Audenaerde voor gesteld heeft de jaerlyksche subsidie sedert langen tyd aen het Collegie toegestaen voortaan te weigeren*
- DE REUS. *Zoo dat eigenlyk nen dangereuzen kerel is; en indien het ministerie den val van ons oud bisschoppelyk Collegie begeerd, zal die kadé dan maer effen af mede werken?*
- 't MAN. P. *Maer ja hy, dat is zeker en de 6 andere zullen maer effen af mede doen... De tweede vremdeling is De Coster²...*
- DE REUS. *De Koster sappermillemoetjes! De Koster wat zegt M. den Deken...*
- 't MAN. P.(LACHENDE) *Het is de koster van de kerk niet; die koster waervan ik spreek zou zich wel wachten van kappel of kerk op te passen...*
- DE REUS. *Wat is het dan voor eenen vremdeling die hier zynen bonjour komt spelen?*
- 't MAN. P. *Het is eenen vremde dokter die in de gemeenteraad geern zoude voorstellen "dat de doktoers altyd hunne visieten in vigilanten moeten doen, zoo niet dat zy niet meer mogen dokteuren"...*
- DE REUS. *Het is te beter, ik zal dan van tyd tot tyd al ne keer mogen mee ryden met de dokteurs van het hospitaal... Maer zullen de zieke die vigilanten moeten betalen? (Er wordt geklopt) Kom maer binnen.*
- CALLEBAUT. *Heer Reus, Gustje 't Sas³ zou u geerne spreken.*
- DE REUS. *My? Dat hy wat op den koer spele, en roep kindje Baba om hem wat compagnie te houden; zeg dat het zynen rokeleer en marrebols moet mée brengen... De kinderen moeten toch iets hebben voor hun amusement.*
- CALLEBAUT. *Goed zoo heer Reus.*
- 't MAN. P. *En dat dit ook al een van de liberale candidaten is;*
- DE REUS. *Toe, toe, gy en moet my geen klodden ophangen, kleinen deugeniet; dat is onmogelyk.*
- 't MAN. P. *Zoo ik zeg, maer hy is maer kandidaet om te lagchen, zeggen de menschen; kalf-vlees in het spel.*
- DE REUS. *En de derde vremdeling wie is die?*

¹ Met het "liefmanneken van Audenaerde" wordt Henri LIEFMANS gevisieerd. Deze uit Oudenaarde afkomstige advocaat was van 1865 tot 1870 vrederechter van het kanton Geraardsbergen. (Zie desgewenst: M. VAN TRIMPONT, Het gerecht in het kanton Geraardsbergen tijdens de burgermaatschappij, ca.1795-ca.1920), deel 2, in De Heemschutter, 1999, nr.164, p.17). Liefmans werd verkozen en was gemeenteraadslid tot zijn overlijden in 1870 (cfr. F. DE CHOU, Verkozenen van Geraardsbergen, voordracht VVF/Geraardsbergen, 9 november 1987).

² Vermoedelijk wordt hier dokter Adolphe DE COSTER bedoeld.

³ Het gaat om August 't Sas, bankier in Geraardsbergen.

- 't MAN P. *Hy is de schoon-zoon van de Ninoefsche-Jode, en zyn byzonderste titel om liberale candidaet te zyn is dat hy heeft "Een orken van zyn vorken".*

- DE REUS. *En de vierde vremdeling?*

- 't MAN. P. *Eene flessche Leuvens; die meent om dat hy bank-agent of bank commis is¹, dat geheel Geerardsberge moet dansen zoo als hy schuiffelt en die compleet alle burgers over het hoofd ziet; een vent, met een woord, die hier den vremen Baes wil spelen. Religie kent hy niet; want ten tyde van de Cholera wanneer dry juffertjes zich ten zynen huize begaven om hem te verzoeken zyn deel te geven tot het vervaerdigen van eenen troon voor den H. Rochus, gaf hy die kindertjes voor antwoord: "Je ne connais pas monsieur St. Rochus", ik ken mynheer den H. Rochus niet...*

- DE REUS. *En die kadé durft hopen hier gekozen te worden! Hy zal met zyne andere makkers eenen garla krygen. Hy mag er op rekenen...*

- 't MAN. P. *Een dezer mak(k)ers is René II².*

- DE REUS. *Wie verstaet gy daerdoor?*

- 't MAN. P. *Wel de opvolger van onze eerste René in het vak van scheinheilige en lasteringe aanvallen tegen kerk en priesters te schryven.*

- DE REUS. *Deze die de vrydenkersbladen plundert om er wekelyks wat aen de lezers van de "Onpartydige" van op te dienen?*

- 't MAN. P. *Dezelfde; nu wil hy schepenen worden, het vet leeggangerspostje van bank-opzichter en de opdryving van het klubsgazetje kunnen zynen tyd niet opeten. Ik vergat u byna te zeggen dat Baron Buizemans van aen "t Statieplein weder te voorschein gekomen is op de liberale lyst...*

- DE REUS. *De ministeriééle Baron! Wier frakken met ministeriééle vyffrans stukken bezet zyn?...*

- 't MAN. P. *En met Geerardsbergsche buizen... Maer de menschen zeggen dat hy nog eenige buizen te kort komt om geheel zyn ministeriéél paleis te verlichten met den gaz; en hy rekent toe te komen met de zeven verschillige enden buizen die hem en zyne makkers den 30 dezer zullen in cadeau gedaen worden.*

- DE REUS. *Zoo dat de burgery peinst dat die mannen eene duchtige, felle klopping zullen krygen?*

- 't MAN. P. *Ja zeker zelle, zyt gy misschien van een ander gedacht?*

- DE REUS. *Wat zou ik! Ik ken het Geertsbergsch volk te wel en te lang om te kunnen gelooven dat zy den voorkeur aen vremdelingen, aen ministeriééle voetknechten zouden geven om op het stad-huis te zetelen, wanneer Geertsbergsche treffelyke burgers als kandidaten voorgedragen worden... (Er wordt geklopt) Kom maer binnen.*

- CALLEBAUT. *Heer reus, Gustje 't Sas is aen 't vechten met 't kindeke Baba, hy heeft zynen roukeleer gebroken en...*

- DE REUS. *Een moment, ikzal er gauw order komen onder stellen.*

- 't MAN. P. *Het is ook myn tyd om te gaen, het minste nieuws dat ik weet zal ik u over brieven, gy hebt Callebaut maer te zenden*

- DE REUS. *Merci ! Ik wenschte dat ik met u onder het stad-huis mogte staen den 30 dezer om die ministerieele troetelkinderen en vreemdelingen drupneuzende de markt te zien af te trekken.*

Allons, tot wederziens, salut en de kost.

- 't MAN. P. *Van de gelyken, myn complimenten aen de Reuzinne.*

- DE REUS. *Zonder mankeren.*

Dit pamflet verscheen in het (katholieke) Zondagblad van Geerardsbergen, jg.4, nr.24 van 28 oktober 1866 (Universiteitsbibliotheek Gent, afd. tijdschriften, ref. J.1639).

M. VAN TRIMPONT

¹ Waarschijnlijk wordt Adrien Schouten bedoeld die overigens verkozen werd.

² Met René II wordt René van Santen bedoeld; hij werd verkozen.